

OBSAH

Úvod

1. ZÁKLADNÁ TERMINOLÓGIA

- A) KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE
- B) KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
- C) PROCES PRÍPRAVY KOMUNITNÉHO PLÁNU

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

- 2.1 SOCIÁLNO – DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA
- 2.2 PREDPOKLADANÁ POTREBA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB – odhad vývoja
- 2.3 ANALÝZA POTRIEB OBYVATEĽOV - Dotazník

3. IDENTIFIKÁCIA OBLASTÍ V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

- 3.1 SWOT ANALÝZA – CS 1 SENIORI a ZŤP**
- 3.2 SWOT ANALÝZA – CS 2 MLADÁ RODINA S DEŤMI**
- 3.3 SWOT ANALÝZA – CS3 Mládež**

4. ZDROJE A ROZPOČET OBCE

- 4.1 FINANČNÉ ZDROJE
- 4.2 PREHĽAD ČERPANIA ROZPOČTU

5. STRATEGICKÁ ČASŤ

- 5.1 VŠEOBECNÉ PRIORITY
- 5.2 PRIORITY A OPATRENIA

6. AKČNÝ PLÁN

7. MONITOROVANIE A HODNOTENIE KPSS

Záver

ZOZNAM POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

ZOZNAM PRÍLOH:

Tento Komunitný plán sociálnych služieb bol vytvorený vďaka finančnej podpore zo ŠF ESF a štátneho rozpočtu SR prostredníctvom SORO FSR, ktorý podporil projekt “ Komunitné siete partnerstva“ prijímateľa Partnerstvo sociálnej inklúzie subregiónu Šariš.

ÚVOD

Obec Šarišské Michaľany v súlade s § 83 ods. 5 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v platnom znení spracovala Komunitný plán sociálnych služieb. Metodicky bol proces komunitného plánovania sociálnych služieb zabezpečený Partnerstvom sociálnej inklúzie subregiónu Šariš, ktorého je obec Šarišské Michaľany členom.

Proces decentralizácie verejnej správy po roku 1989 umožnil vytvoriť priestor pre dialóg a aktívnu spoluprácu medzi územnou samosprávou, štátnou správou, aktivistami, mimovládnyimi, cirkevnými organizáciami apod. Nevyhnutnou podmienkou je priama participácia občanov pri rozhodovaní o veciach verejných, transparentnosť zo strany inštitúcií a organizácií, ako aj flexibilita pri riešení problémov týkajúcich sa občanov – miestnej komunity.

I. ZÁKLADNÁ TERMINOLÓGIA

A) **Komunitné plánovanie sociálnych služieb** je metóda, ktorá umožňuje spracovávať rozvojové materiály v oblasti sociálnych služieb verejného života na úrovni obce i kraja a ktorá výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie. Charakteristickým znakom metódy je dôraz kladený na:

- zapájanie všetkých, ktorých sa spracovávaná oblasť týka,
- dialóg a vyjednávanie,
- dosiahnutie výsledku, ktorý je prijatý a podporovaný väčšinou účastníkov.

Aby občania mohli uspokojovať svoje záujmy, potreby a nároky, musia spolupracovať s ďalšími ľuďmi. Ich záujmy a potreby sa môžu líšiť. Ľudia musia o svojich potrebách a záujmoch diskutovať, informovať sa o možných zdrojoch ich naplnenia a spoločne hľadať kompromisné riešenia, ktoré by aspoň čiastočne vyhovovali všetkým a pre nikoho by neboli prehrou.

Komunitné plánovanie je jedna z metód komunitnej práce, čiže práce s komunitou v prospech komunity. Plánovanie je cestou z miesta nazývaného "súčasnosť" do miesta pomenovaného "dohodnutá budúcnosť". Pojem komunita je odvodený z latinského slova *communitas*, čo znamená vľúdnosť, pospolitosť či spoločné nažívanie ľudí.

Pri komunitnom plánovaní je potrebné zvážiť potreby občanov, potreby a možnosti poskytovateľov služieb a možnosti tých, ktorí poskytujú zdroje na napĺňanie potrieb

komunity. V záujme naplnenia spoločnej predstavy o budúcnosti sociálnych služieb v danej komunite sa stretávajú a spoločne plánujú jednotliví aktéri:

- objednávateľia služieb,
- poskytovatelia služieb,
- príjemcovia služieb (klienti).

Všetky tri strany majú v procese plánovania rovnaké práva a povinnosti, najmä v oblasti rozhodovania a finálnej podoby komunitného plánu.

Komunitné plánovanie je otvorený aktívny proces zisťovania potrieb, zdrojov a hľadanie najlepšieho riešenia v oblasti sociálnych služieb.

Sociálne služby sa poskytujú formou terénnou, ambulantnou, pobytovou alebo inou formou podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava.

Rozdelenie sociálnych služieb:

- sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v zariadeniach
- sociálne služby na podporu rodiny s deťmi
- sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku
- sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií
- podporné služby

B) **Komunitný plán sociálnych služieb obce šarišské Michal'any** na roky 2011 – 2015 je dokument analyzujúci súčasný reálny stav sociálnych služieb v obci a jej okolí, ich kvalitu a rozvoj v budúcnosti.

Je výsledkom vzájomnej a otvorenej spolupráce medzi všetkými účastníkmi komunitného plánovania, ktorí majú v procese plánovania rovnaké práva a povinnosti. Účastníkmi komunitného plánovania sú:

- Užívateľia/prijímatelia/klienti sociálnych služieb sú tí občania, ktorí sociálne služby už prijímali, prijímajú a budú prijímať v budúcnosti. Užívateľom sa v priebehu svojho života môže stať každý občan.
- Poskytovatelia sociálnych služieb môžu byť verejní a neverejní, ktorí sociálne služby poskytujú, prevádzkujú, dodávajú klientom. Poskytovatelia sú povinní prihliadať na individuálne potreby prijímateľov sociálnych služieb, t.j. poskytovať služby také a tak, aby sa zachovala, eventuálne zvýšila kvalita života klientov.

- Objednávateľom sociálnych služieb je väčšinou štátna správa, samospráva, voľbami poverení zástupcovia, ale aj nadácia alebo agentúry, ktoré obvykle majú spracované plány strategického rozvoja sociálnych služieb.

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb v obci Šarišské Michaľany je zmobilizovanie občanov, mimovládnych organizácií, cirkevných organizácií, dobrovoľníkov, samosprávu a orgány štátnej správy. Dôležité je identifikovanie sociálnych problémov v obci a návrhy ich riešení cez priority a opatrenia, a to so zreteľom na klienta, poskytovateľov sociálnych služieb, technickej vybavenosti apod., viesť aktívny dialóg k daným problémom, podpora sociálneho fungovania participácie, predchádzať sociálnemu vylúčeniu, chudobe, sociálnej odkázanosti a prehľbovaniu týchto negatívnych a spoločenských javov, rozširovať a čo možno v najväčšej miere skvalitniť poskytovanie sociálnych služieb v obci.

Podľa § 80 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách musí obec poskytovať alebo zabezpečovať nasledovné služby:

- základné sociálne poradenstvo
- sociálnu službu fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb v zariadení,
- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
- sociálnu službu v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu,
- sociálnu službu v zariadení,
- opatrovateľskú službu,
- prepravnú službu,
- odľahčovaciu službu.

Obec môže poskytovať alebo zabezpečovať podpornú sociálnu službu v zariadení (denné centrum, jedáleň, práčovňa), stredisko osobnej hygieny, sprostredkovanie tlmočnickej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie, sprievodcovskú a predčitateľskú službu, požičiavanie pomôcok, monitorovanie a signalizáciu potreby pomoci, krízovú pomoc poskytovanú prostredníctvom telekomunikačných technológií, pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov ako samostatnú odbornú činnosť, terénnu sociálnu službu prostredníctvom terénnych programov.

- C) **Proces prípravy KPSS v obci Šarišské Michaľany** bol začatý v júni 2010 podpisom zmluvy s PSI Šariš. Následne boli začaté práce v týchto fázach:

FÁZY

komunitného plánovania sociálnych služieb (KPSS) realizovaného PSI Šariš
v obciach okresov Prešov

PRÍPRAVNÁ FÁZA KPSS		
Aktivita	Zodpovednosť	Termín
1. Oboznámenie zástupcov samospráv s procesom KPSS - aktivity a výstupy	Komunitní konzultanti PSI Šariš	Máj - jún 2010
2. Akceptácia procesu KPSS v obci/meste - podpis Zmluvy o dielo (obec + PSI Šariš)	Obec/mesto + PSI Šariš	Jún 2010
3. Spracovanie časového harmonogramu realizácie KPSS v obci	Komunitní konzultanti PSI Šariš	Jún 2010
4. Vzdelávanie zástupcov samospráv + zástupcov CS so zameraním na proces KPSS	PSI Šariš (lektori)	September - okres Prešov
5. Oboznámenie verejnosti s procesom KPSS (informačné table obce, informačné letáky a plagáty, rozhlas, internet a pod.)	Obec + PSI Šariš	Priebežne - počas celého procesu KPSS
ANALYTICKÁ FÁZA KPSS		
Aktivita	Zodpovednosť	Termín
1. Vstupná analýza <ul style="list-style-type: none"> • Analýza demografických údajov obce <ul style="list-style-type: none"> - počet obyvateľov podľa pohlavia (M/Ž) - veková štruktúra obyvateľstva - vzdelanostná štruktúra obyvateľstva - pôrodnosť, úmrtnosť, prírastok , úbytok • Analýza sociálnych služieb v obci <ul style="list-style-type: none"> - opatrovateľská služba (počet opatrovaných/počet opatrovateľov) - prepravná služba (existencia/počet klientov prepravnej služby) - zariadenia sociálnych služieb (druh, počet, kapacita, zriaďovateľ, počet občanov v zariadeniach, finančné výdavky, počet zamestnancov) - sociálna prevencia a sociálne poradenstvo - personálne zabezpečenie sociálnych služieb (počet zamestnancov/vzdelanie) 	Obec, analytik KPSS-PSI Šariš	Júl 2010 - september 2010

<ul style="list-style-type: none"> - finančné zabezpečenie sociálnych služieb - neverejní poskytovatelia sociálnych služieb (poskytovateľ/služba) (príjmy a výdavky neverejných poskytovateľov, zamestnanci) - zamestnanosť a nezamestnanosť v obci - predškolské a školské vzdelávanie školské v obci - zdravotnícke zariadenia a služby v obci - sociálna infraštruktúra v obci <ul style="list-style-type: none"> • Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a požiadaviek ďalších obyvateľov obce - dotazníkový prieskum <ul style="list-style-type: none"> - distribúcia dotazníkov - zber dotazníkov - vyhodnotenie dotazníkového prieskumu 		
2. Spracovanie výstupov analytickej časti	Analytik KPSS - PSI Šariš	September - október 2010
3. Kreovanie pracovných skupín (návrh členov do PS) v obci	Obec + PSI Šariš	September - október 2010
4. Doplnkové analýzy podľa špecifik CS	Obec + PSI Šariš	Priebežne - podľa potreby KPSS

STRATEGICKÁ FÁZA KPSS		
Aktivita	Zodpovednosť	Termín
1. Pravidelné stretnutia členov pracovných skupín <ul style="list-style-type: none"> • SWOT analýzy pre prioritné CS • Problémové analýzy • Prioritizácia problémov • Prioritizácia cieľov + strategická vízia • Priority rozvoja sociálnych služieb <ul style="list-style-type: none"> - Opatrenie - Charakteristika opatrenia - Aktivity vedúce k naplneniu opatrení - Časový harmonogram plnenia opatrení - Zodpovedný realizátor opatrení 	Obec + PSI Šariš + členovia pracovných skupín	Október -december 2010

<ul style="list-style-type: none"> - Spolupracujúce subjekty - Klienti - Predpokladané finančné náklady - Zdroje financovania - Riziká a ohrozenia naplňania opatrení - Efektivita - Ľudské zdroje - Materiálne a priestorové zdroje 		
2. Spracovanie výstupov + verejné pripomienkovanie+ doplňovanie	Obec + PSI Šariš	Január - marec 2011
3. Spracovanie Komunitného plánu sociálnych služieb a jeho schválenie obecným zastupiteľstvom	Obec + PSI Šariš	Marec – Apríl 2011
4. Grafické spracovanie a tlač KPSS + zverejnenie schváleného KPSS	Obec + PSI Šariš	Máj – Jún 2011

II. ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 Sociálne – demografická analýza

2.1.1 História obce a jej základné údaje

Šarišské Michaľany je obec, ktorá leží 13,8 km od krajského mesta Prešov a 7 km od okresného mesta Sabinov. Táto obec patrí k najväčším obciam okresu Sabinov. Žije tu takmer 3000 obyvateľov. Prvá písomná informácia o obci je z roku 1248 (kráľ [Belo IV.](#)). Vznikla ako osada pri kostole sv. Michala archanjela, preto aj jeho vyobrazenie v symboloch obce. V obci sa nachádza renesančný kostol s [barokovou kaplnkou](#) a kostol sv. Michala. Neďaleko obce sa nachádzajú [archeologické](#) lokality Fedelemka a Nad Imunou. Obecný úrad sídli v súčasnosti v historickej budove kaštieľa s krásnymi architektonickými detailmi v exteriéri ako aj interiéri. Sakrálna dominanta, rímsko-katolícky Kostol sv. Michala archanjela, bol postavený podľa románskeho vzoru v roku 1785. Patrón kostola – sv. Michal je zobrazovaný väčšinou v rytierskom brnení s prilbou, mečom kópiou a štítom, najznámejším znázornením je to ako prebodáva draka. Jeho obraz sa nachádza i na oltári kostola.

Erb obce Šarišské Michaľany

V obci je dobre rozvinutá infraštruktúra a občianska vybavenosť. Popri Základnej škole je tu i Materská škola. Rozvoju športových aktivít obyvateľov slúži športový areál. V súčasnej dobe je zo športov v obci najviac zastúpený futbal, stolný tenis a športová strelba. Sídli tu niekoľko priemyselných podnikov v priestoroch bývalého JRD, kde vznikla priemyselná zóna. Najväčším zamestnávateľom je stále IMUNA, a.s. Šarišské Michaľany, ktorá začala svoju výrobu pre zdravotníctvo v roku 1953.

Šarišské Michaľany majú bohatú a zaujímavú históriu, kultúrne tradície a dynamickú prítomnosť. Okrem toho, že ležia pod šarišským hradom, majú dobrú polohu v rámci infraštruktúry (nachádzajú sa na trase Košice – Poľsko), ktorá je predpokladom jej ďalšieho napredovania. V obci a jej blízkom okolí sa nachádza množstvo **historických, kultúrnych a turistických lokalít**. Obec má tiež bohatú históriu **divadelníctva**, ktorá sa traduje už od roku 1919.

V obci má dlhoročnú tradíciu niekoľko kultúrnych a športových podujatí, napr. Michaľanská Špacírka.

Poštová adresa: Obecný úrad, Kpt. Nálepku 18, 082 22 Šarišské Michaľany

Tel.: +421514582203

Fax: +421/51/45 82 216

Email: obec@sarisskemichalany.sk

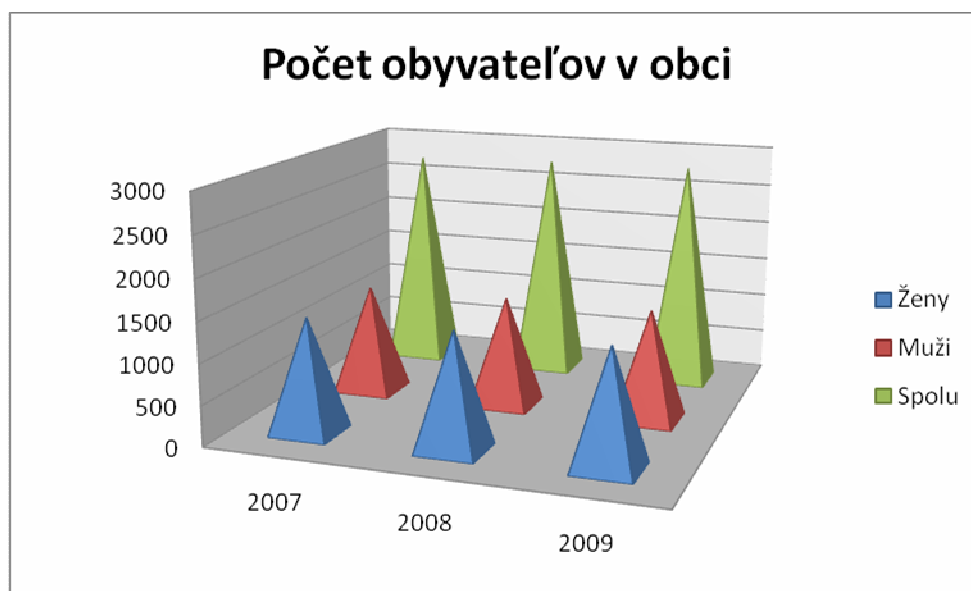
Web: www.sariskemichalany.sk

2.1.2 Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia

Obec Šarišské Michaľany zaznamenáva v posledných rokoch mierny nárast obyvateľstva, pričom sa zachováva mierna prevaha žien, t.j. 51% z celkového počtu obyvateľov.

Ukazovateľ			
Rok	2007	2008	2009
Ženy	1412	1435	1437
Muži	1345	1364	1372
Spolu	2757	2799	2809

Zdroj: OcÚ Šarišské Michaľany

2.1.3 Štruktúra obyvateľstva podľa veku

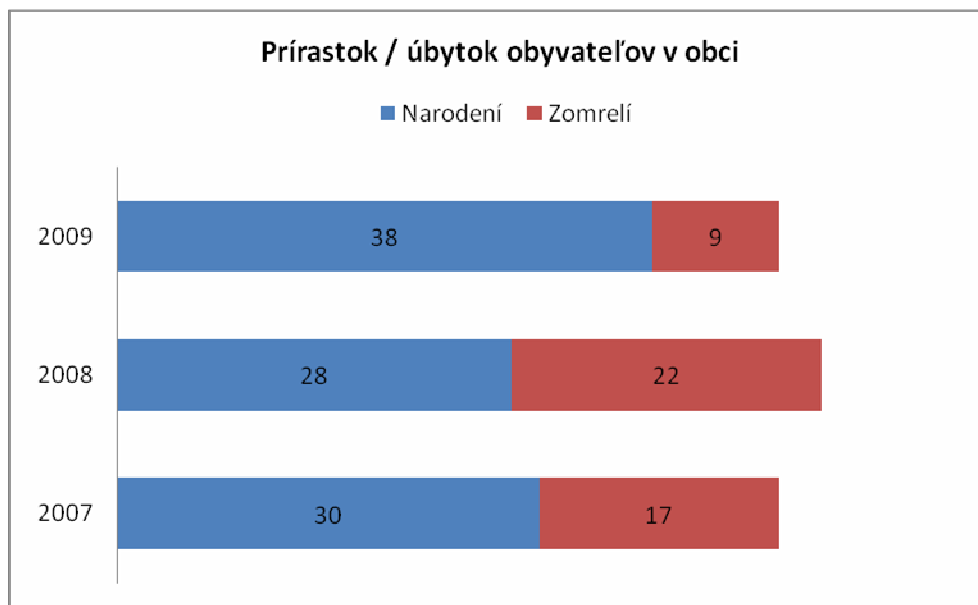
Ak chceme pripraviť kvalitný komunitný plán sociálnych služieb, musíme sa zamerať na Aj na štatistické údaje, ktoré upozorňujú na rozvoj obce z hľadiska štruktúry obyvateľstva.

Ukazovateľ	2007			2008			2009		
Rok	Spolu	Muži	ženy	Spolu	muži	ženy	Spolu	muži	ženy
Predproduktívny vek (0 - 15 rokov)	588	308	280	586	301	285	560	298	262
Produktívny vek (16-40)	1109	545	564	1139	565	574	1150	565	585
Produktívny vek (41-60)	687	337	350	687	336	351	679	333	346
EAO	1796	882	914	2412	1202	1210	2389	1196	1193
Poproduktívny vek (61 - 75 rokov)	291	127	164	298	135	163	321	144	177
Poproduktívny vek nad 76 rokov veku	82	28	54	89	27	62	99	34	65
Spolu	2169	2227	2326	2799	2566	2645	2809	2570	2628

Zdroj: OcÚ Šarišské Michaľany

Významným faktom v demografickom vývoji obyvateľstva v obci Šarišské Michaľany je vysoký % podiel EAO. V sledovanom období ide o viac ako 82% podiel (v roku 2009 až 85%), pričom občania vo veku 16 – 40 rokov veku tu tvoria v rokoch 2008 a 2009 cez 40% - ný podiel. EAO – ekonomicky aktívne obyvateľstvo je skupina občanov, ktorá pôsobí na trhu práce a svojou prácou vytvára hrubý domáci produkt, od ktorého sa odvíjajú všetky hospodárske a ekonomické výsledky a výstupy. V zmysle platnej legislatívy v SR táto pracovná sila v priemere pôsobí na trhu práce cca 40 rokov. Z počtu občanov, ktorí ešte a lebo už nepôsobia na trhu práce, je opäť ekonomicky významná početnejšia skupina občanov vo veku od 0-15 rokov, ktorá tvorí z celkového počtu občanov 20%. V porovnávanom období 2007 – 2009 mierne klesal počet osôb vo veku do 15 rokov a narastal počet osôb vo veku nad 61 rokov, čo je dané všeobecným vývojom v Európe, a to poklesom novonarodených detí a predlžujúcim sa vekom obyvateľov.

2.1.4 Štruktúra obyvateľstva podľa prirodzeného prírastku, resp. úbytku obyvateľstva

Zdroj: OcÚ Šarišské Michaľany

Aj v oblasti prirodzeného prírastku sme v obci zaznamenali pozitívny trend, a to počet narodených detí v obci je vyšší ako úmrtia, v roku 2009 je dokonca tento pomer až 4-násobný v prospech narodených detí. Tento údaj úzko súvisí s vekovou štruktúrou obyvateľstva a jej produktívnym vekom s trendom zakladania rodín, resp. zvyšovania počtu členov v rodine. vyšší počet.

2.1.5 Migrácia obyvateľstva v obci

Ukazovateľ			
Rok	2007	2008	2009
Prišťahovaní	23	59	38
Odsťahovaní	45	39	47
Prírastok/úbytok sťahovaním	-22	20	-9

Zdroj: OcÚ Šarišské Michaľany

V neprospech obce je údaj o migrácii obyvateľstva, kedy od roku 2003 zaznamenávame vysokú migráciu v obci, čo je ale dané dlhodobou nepriaznivou hospodárskou situáciou v kraji, zvlášť v okrese Sabinov. Nedostatok pracovných príležitostí „núti“ miestne obyvateľstvo riešiť svoju finančnú situáciu a zamestnanie odchodom z miesta trvalého bydliska. V roku 2008, kedy sme zaznamenali na Slovensku hospodársku krízu, tá sa v obci odrazila na

zvýšenom počte prisťahovaných obyvateľov, čo bolo spôsobené príchodom z krajín EÚ, kde bola zaznamenaná zvýšená nezamestnanosť a koniec „zlatého obdobia“ v Írsku, Anglicku a českej republike. Rok 2009 sa javí ako vyvážený s miernou prevahou odšťahovaných, čo je spôsobené hlavne mladými ľuďmi, ktorí si zakladajú svoje rodiny mimo územie obce. V súčasnosti nepribudli v obci žiadne bytové jednotky, väčšina obyvateľov rieši svoju bytovú situáciu rekonštrukciou pôvodných domov a obnovením spoločného bývania viacerých generácií.

2.1.6 Štruktúra obyvateľov obce podľa vzdelania

Obec nemá povinnosť viesť evidenciu obyvateľstva podľa stupňa vzdelania, tieto údaje získava z celoslovenského sčítavania ľudu, ktoré bolo naposledy v r. 2001 a bude taktiež toho roku, t.j. 2011v máji. V obci je prevaha občanov s ukončeným učňovským a stredoškolským vzdelaním, narastá počet obyvateľov s ukončeným I. a II. stupňom vysokoškolského vzdelania. Ide o celoslovenský trend zvyšovať si kvalifikáciu pokračovaním v štúdiu, hlavne externou formou.

V obci sa nachádza materská škola a základná škola 1. – 9. roč.

Názov subjektu	Počet detí v MŠ/ šk.r.		
	2007/08	2008/09	2009/10
Počet detí celkom	79	81	69
z toho počet integrovaných detí	0	0	0

Zdroj: OcÚ Šarišské Michaľany

Základná škola	Počet žiakov v ZŠ/ šk. r.		
	2007/08	2008/09	2009/10
Počet žiakov celkom	500	404	406
z toho počet integrovaných detí	8	7	22

Zdroj: OcÚ Šarišské Michaľany

2.1.7 Nezamestnanosť v obci

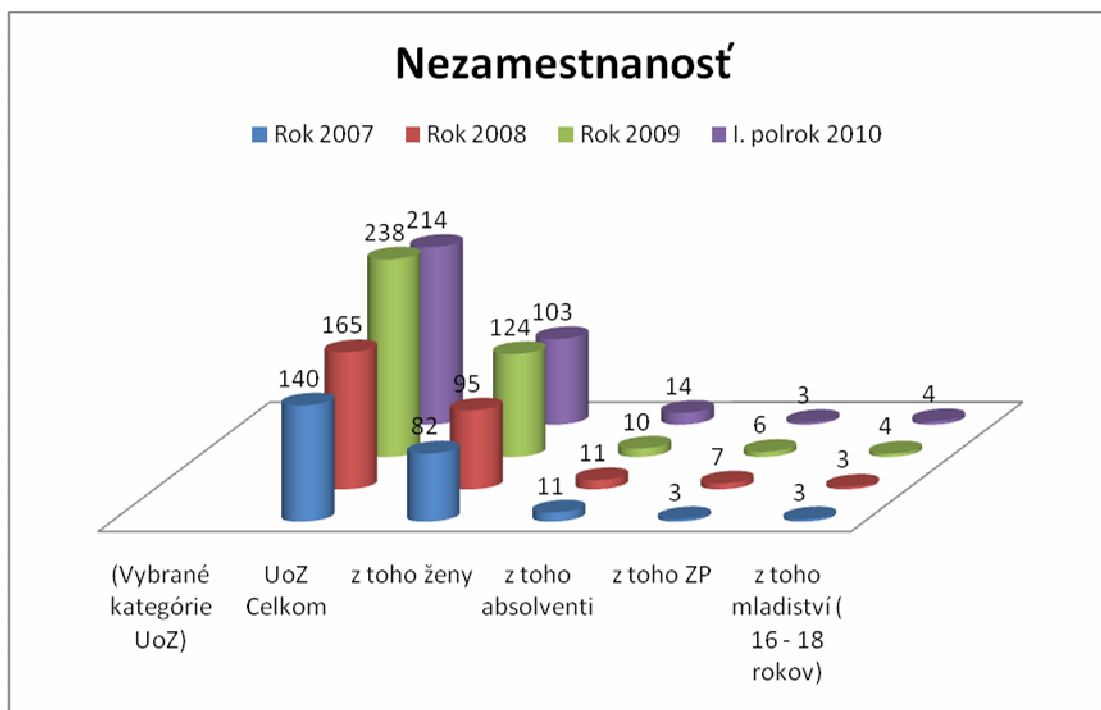
V obci vzrástla nezamestnanosť na prelome rokov 2008 a 2009 ako dôsledok hospodárskej krízy na Slovensku a v krajinách EÚ. Väčšinou išlo o občanov, ktorí pracovali v zahraničí, resp. u zamestnávateľov naviazaných na automobilový priemysel (Bratislava, Žilina, Trnava). Miera nezamestnanosti je v obci viditeľnejšie nižšia ako je miera

nezamestnanosti v okrese Prešov (viac ako 16%) alebo Sabinov (viac ako 20%), pričom viac ako 50% aktívneho obyvateľstva dochádza za prácou do uvedených okresných miest. Postupne sa stabilizovala aj situácia v IMUNE, a.s., a je predpoklad opätovného nárastu počtu pracovných miest po roku 2012, kedy sa má rozbehnúť výroba nových vakcín.

Nezamestnanosť (Vybrané kategórie UoZ)	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	I. polrok 2010
UoZ Celkom	140	165	238	214
z toho ženy	82	95	124	103
Celkový počet obyvateľov	2757	2799	2809	-
% podiel	5,1	5,9	8,47	-
Počet EAO	1796	2412	2389	-
% podiel	7,79	6,84	9,96	-

Zdroj: UPSVaR Prešov

Mierna prevaha žien v evidencii je všeobecným javom, v obci Šarišské Michaľany je to dané aj ich vyšším počtom v štruktúre obyvateľstva podľa pohlavia.

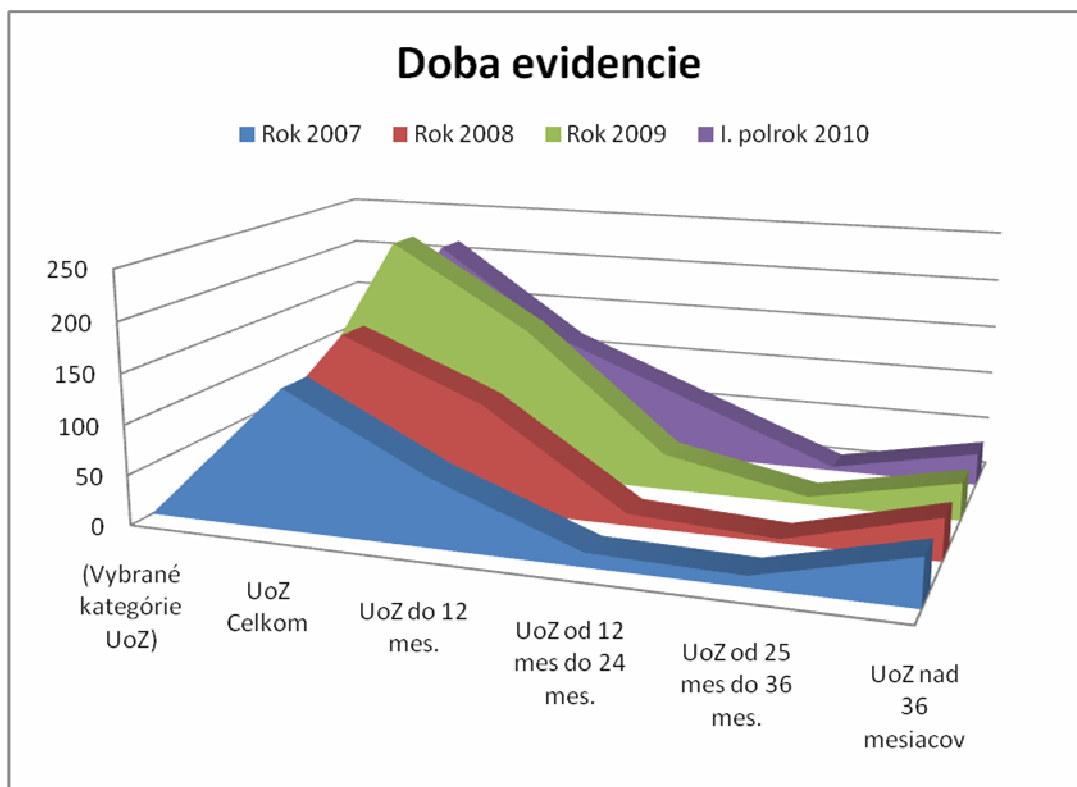

Zdroj: UPSVaR Prešov

Počet nezamestnaných výrazne stúpol v roku 2009 a podľa údajov za I. polrok 2010 je možné očakávať ich ďalší rast. Podľa štruktúry evidovaných nezamestnaných sme nezaznamenali vyšší počet absolventov, mladistvých alebo občanov so zdravotným postihnutím. Z uvedeného vyplýva, že ide o nezamestnanosť osôb v rôznych odvetviach v rovnakom období, čo je potvrdením opatrení zamestnávateľov pred poklesom výroby, dopytu po službách apod. (znižovanie nákladov na mzdy a energie poklesom zamestnancov). Je potrebné si uvedomiť, že ak nedôjde k oživeniu ekonomiky bude stúpať hlavne počet evidovaných nad 12 mesiacov, čo zvyšuje tlak na štátne zdroje v oblasti sociálnej pomoci – nároky na dávky v hmotnej núdzi, príplatky k dávkam, jednorazová pomoc samosprávy rodinám a jednotlivcom, ktorí sa ocitli v sociálnej sieti a bez príjmu.

Nezamestnanosť (Vybrané kategórie UoZ)	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	I. polrok 2010
UoZ Celkom	140	165	238	214
UoZ do 12 mes.	68	107	155	117
UoZ od 12 mes do 24 mes.	14	12	37	60
UoZ nad 24 mes.	58	46	46	37

Zdroj: UPSVaR Prešov

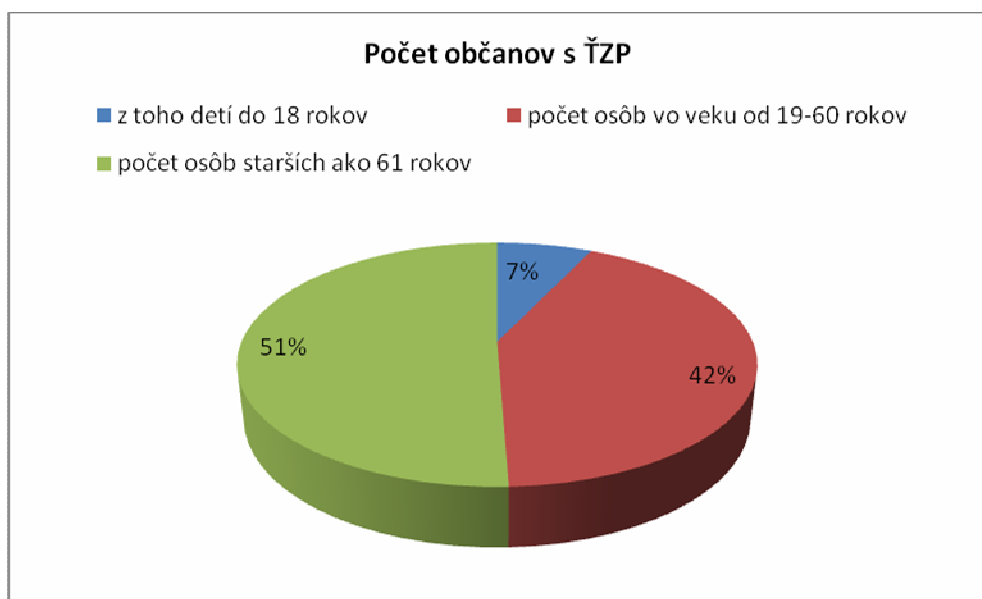
Zdroj: UPSVaR Prešov

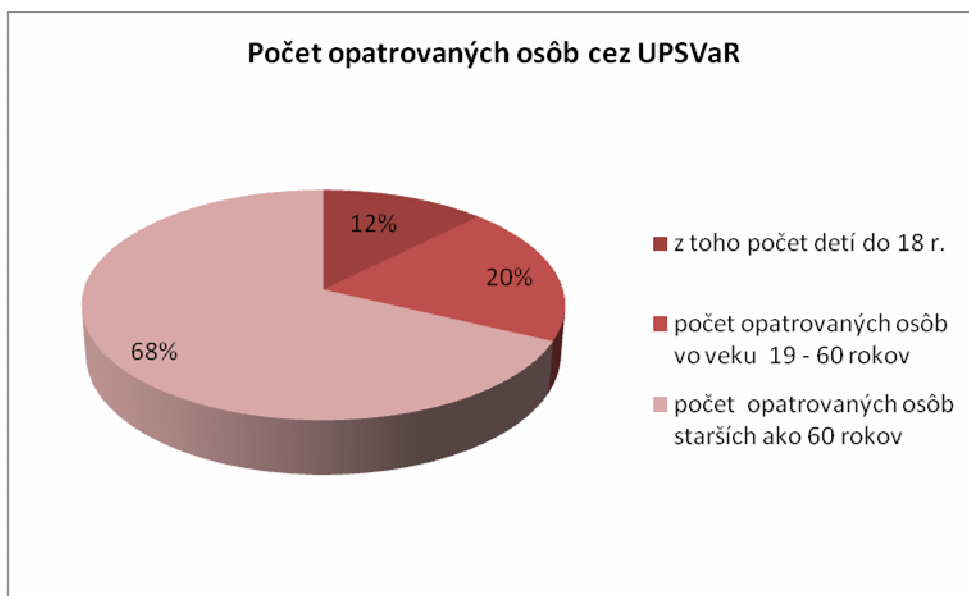
2.2 Predpokladaná potreba KPSS

P.č.	Otázka	Fintice		
		2007	2008	2009
A. V zmysle zákona č. 447/2008 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov				
1.	Celkový počet osôb / obyvateľov obce, ktorí sú nositeľmi preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím:	198	92	101
	1.1 z toho počet detí do 18 rokov	10	15	14
	1.2 z toho počet osôb vo veku od 19 - 60 rokov	23	43	46
	1.3 z toho počet osôb starších ako 61 rokov	165	34	41
2.	Celkový počet opatrovaných osôb, u ktorých bol blízkeму členovi rodiny poskytovaný príspevok za opatrovanie:	77	73	74
	2.1 z toho počet detí do 18 rokov	12	13	10
	2.2 z toho počet opatrovaných osôb vo veku 19 - 60 rokov	26	25	31
	2.3 z toho počet opatrovaných osôb starších ako 60 rokov	39	35	33
3.	Celkový počet osôb, ktorým bol poskytovaný príspevok za opatrovanie:	73	71	75

	3.1 z toho počet osôb - poberateľov starobného dôchodku	21	0	24
4.	Celkový počet osôb, ktorým bol poskytovaný príspevok na osobnú asistenciu	7	8	9
5.	Celkový počet osôb, ktorým bol poskytnutý príspevok na kúpu pomôcky	0	0	15
6.	Celkový počet osôb, ktorým bol poskytovaný peňažný príspevok na kúpu zdvíhacieho zariadenia	0	0	1
7.	Celkový počet osôb, ktorým bol poskytovaný príspevok na prepravu	0	0	0
8.	Celkový počet osôb, ktorým bol poskytovaný príspevok na prevádzku motorového vozidla	87	78	0
B. V zmysle zákona 280/2002 Z.z. o rodičovskom príspevku				
9.	Celkový počet osôb, ktorým bol vyplácaný rodičovský príspevok pre zlý zdravotný stav dieťaťa do 6 rokov	6	5	4
C. V zmysle zákona č. 305/2003 o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele				
10.	Celkový počet rodín, v ktorých boli vykonávané opatrenia SPO a SK	83	382	227
D. V zmysle zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi				
	Celkový počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi	190	190	204
11.	9.1. Z toho počet poberateľov, u ktorých boli na dávku odkázané aj nezaopatrené deti	81	273	305
12.	Celkový počet odkázaných osôb na dávku v hmotnej nozi	574	539	612
13.	Celkový počet osôb, ktorým bol poskytovaný príspevok na bývanie	152	0	436

Zdroj: UPSVaR Prešov

Celkovo bola v roku 2009 poskytnutá opatrovateľská služba 838 občanom obce, z toho až 569 občanom nad 60 rokov veku. V obci evidujú 508 občanov s ŤZP, z toho je 257 vo veku nad 61 rokov a 215 občanov s ŤZP je vo veku od 19 do 60 rokov .

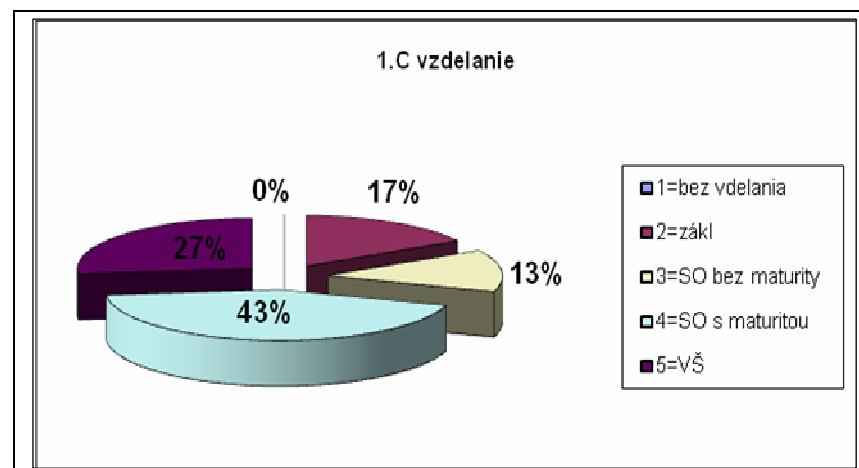
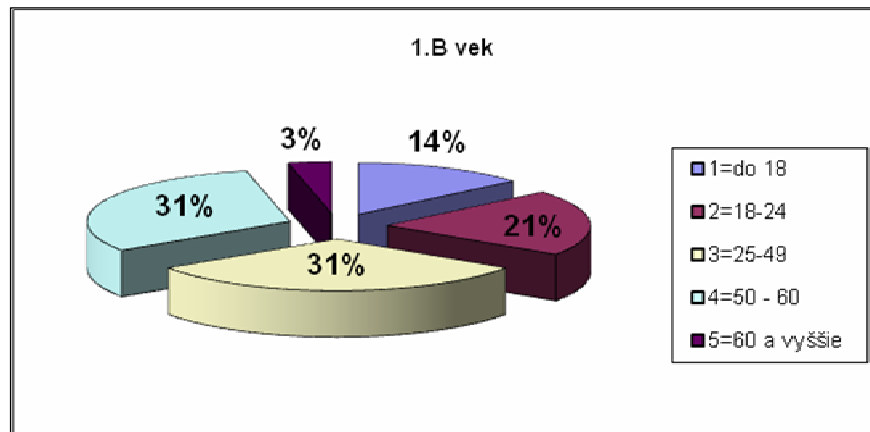
Potreby klientov mapovala riadiaca, resp. pracovná skupina, v ktorej boli zastúpené všetky inštitúcie pôsobiace v obci a zástupcovia kategórií občanov (dôchodcovia/seniori, mládež, matky na RD, nezamestnané osoby, osoby ŤZP, poslanci, zamestnanci OcÚ a starosta a i).

Občania obce prejavili aktívny záujem o spoluprácu pri tvorbe komunitného plánu a aktívne participovali na analýze problémov a hľadanií riešení vo viacerých pracovných skupinách.

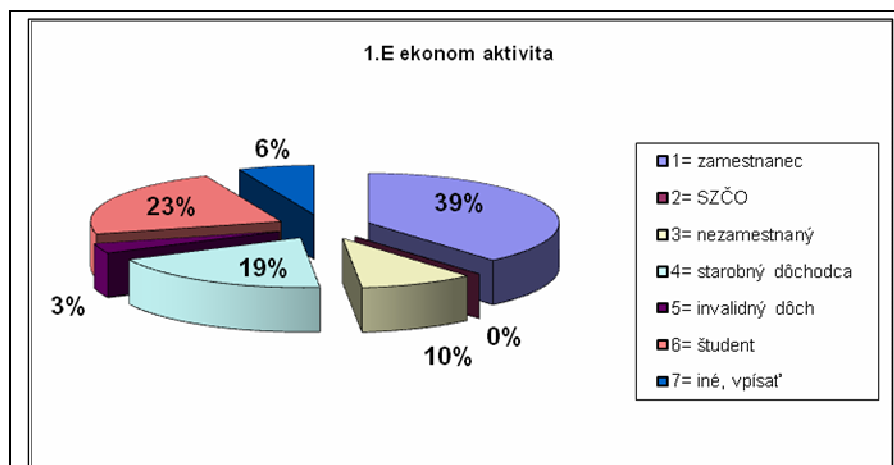
2.3 Analýza potrieb obyvateľov – Dotazník

Počas pracovných stretnutí pri analyzovaní problémov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb v obci a definovaní cieľových skupín, ktoré služby využívajú, resp. potrebujú boli v obci distribuované dotazníky – 50 ks (**Príloha č. 1** – Dotazník). Dotazníky boli distribuované osobne členmi pracovných skupín v období 09 – 11/2010, aby bola zabezpečená spätná väzba a pomoc pri jeho vypisovaní. Časť dotazníkov bola k dispozícii priamo v kancelárii prvého kontaktu na Obecnom úrade, aby sa občania mohli zapojiť do zberu údajov a hlavne navrhnúť sociálne služby potrebné v obci. Z uvedeného počtu sme mali k vyhodnoteniu 30 vypísaných dotazníkov, ide o 60% návratnosť. Podľa vyjadrení členov, ktorí dotazníky distribuovali, respondenti mnohým otázkam nerozumeli, boli formulované komplikovane a s identickou citáciou zo zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych

službách, čo laikom nič nehovorilo. Z 30-tich respondentov odpovedali na otázky 7 muži a 23 žien (77%), až 62% respondentov patrilo do kategórie 25 – 60 rokov a čo je potešiteľné zapojili sa aj mladí ľudia (21%) vo veku 18-24 rokov a 14 % vo veku do 18 rokov. V súčasnosti je skôr trend, že mládež nevenuje pozornosť problematike poskytovania sociálnych služieb a ich kvalite a dostupnosti, v tomto veku majú za to, že sa ich táto problematika netýka. V tejto komunite je mládež aktívna a zaujíma sa o veci verejné.

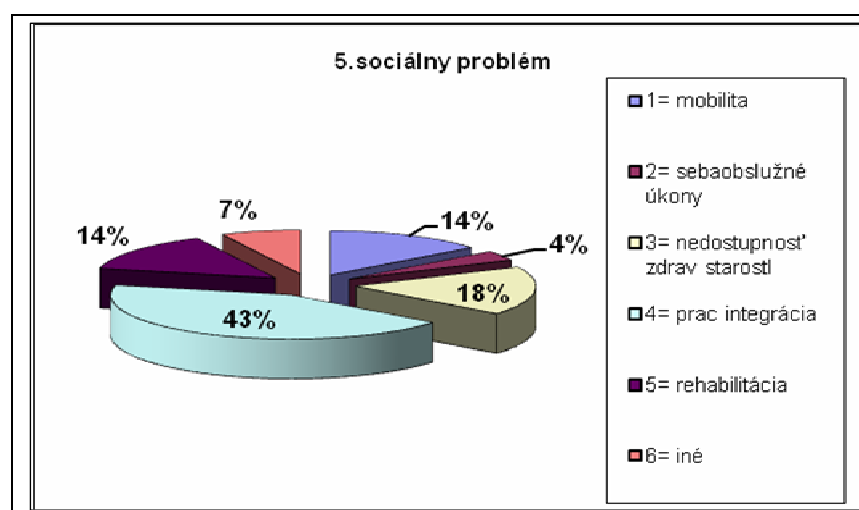

Respondenti mali vyššie vzdelanie, t.j. 43% ich malo maturitu a 27% vysokoškolské vzdelanie. Všetci respondenti majú trvalé bydlisko v obci, 63% z nich žije v rodine, tj. so statutom ženatý, resp. vydatá, 3% žije osamelo v stave vdovec/vdova a 34% ako slobodný/slobodná.

Z 30 občanov, ktorí vyplnili a doručili dotazník bolo 49% ekonomicky aktívnych, 23% bolo poberateľov dôchodkov / (ID, SD), 23% občanov sú v súčasnosti študentmi a 6% neuviedlo svoje ekonomické zaradenie. Zo 49% EAO je 10% respondentov v súčasnosti nezamestnaných, čo zodpovedá všeobecne % podielu nezamestnaných v obci.

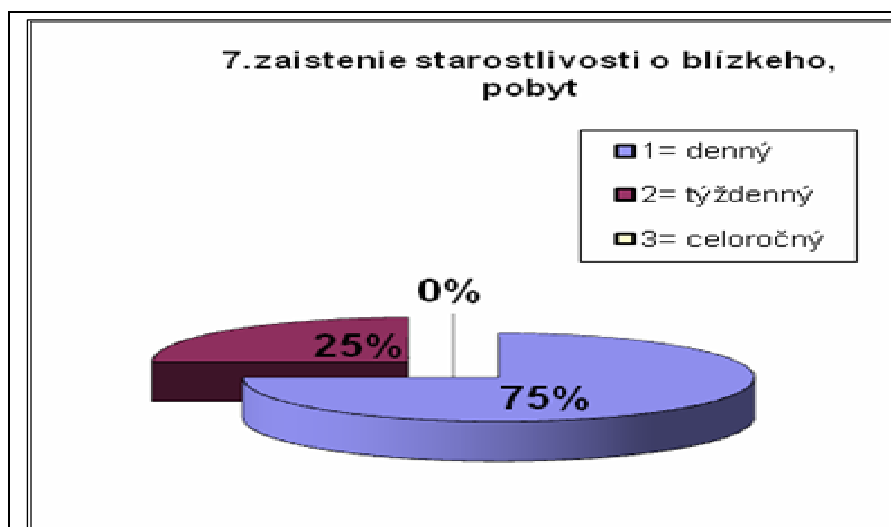
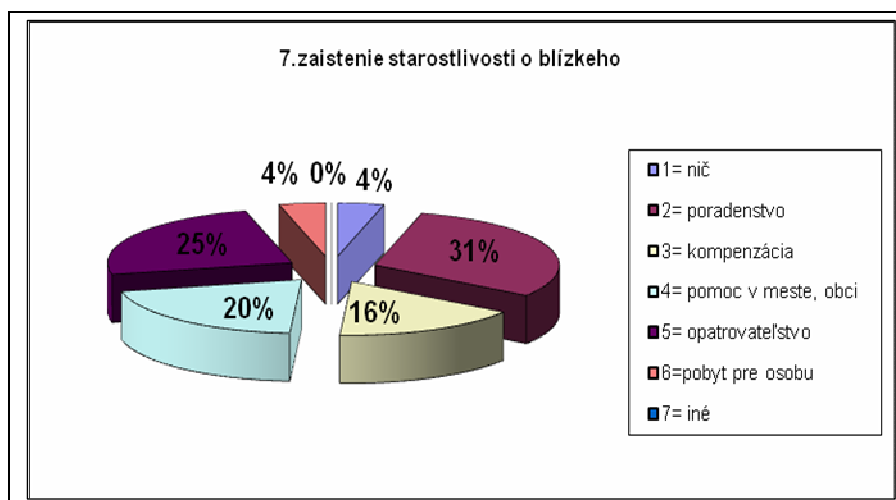
Súčasťou dotazníka bolo aj zisťovanie, či majú občania dostatok informácií o komunitnom plánovaní, o činnosti komunity a záujem spoluprácu. Aj keď až 70% z opýtaných odpovedalo, že vie čo je komunitné plánovanie, len 14% z opýtaných jednoznačne odpovedalo, že nemá záujem spolupracovať na príprave KPSS a 52% zapojených občanov odpovedalo jednoznačne „áno“. Je možné len predpokladať, že k odpovedi „nie“ viedlo občanov v súčasnosti to, že nemajú problém v rodine, resp. svojom okolí, ktorý by nedokázali v rámci rodiny, resp. komunity vyriešiť sami. Z 30-tich opýtaných 20 odpovedalo, že nemá v súčasnosti žiadny sociálny problém, 6 uviedli ťažkú životnú situáciu, z toho 1 z nich uviedol ako problém spolunažívanie a 4 uviedli problém s nezamestnanosťou.

Pri otázke 5. sme zisťovali okruh sociálnych problémov, až 43% uviedlo pracovnú integráciu, tj. zaradenie nezamestnaných na trh práce, 18% uviedlo jako problém nedostupnosť k zdravotnej starostlivosti a potom to bola mobilita a rehabilitácia so 14%.

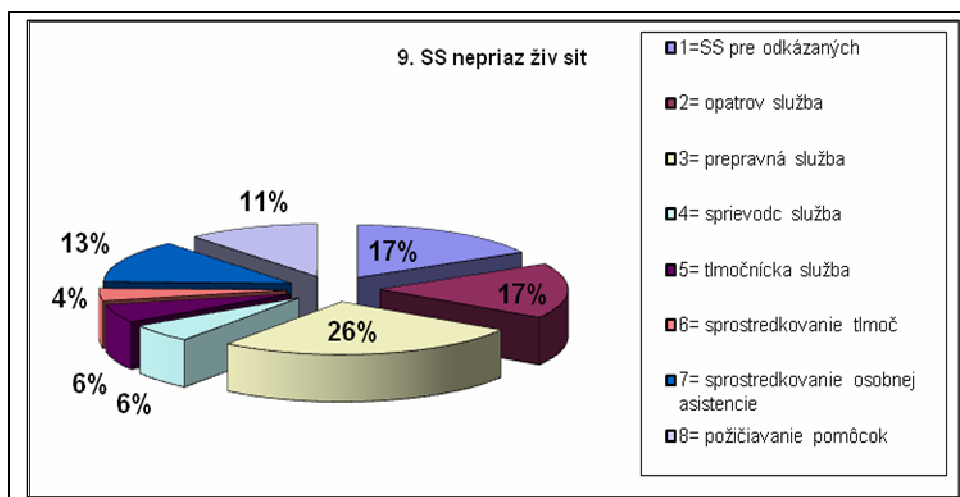
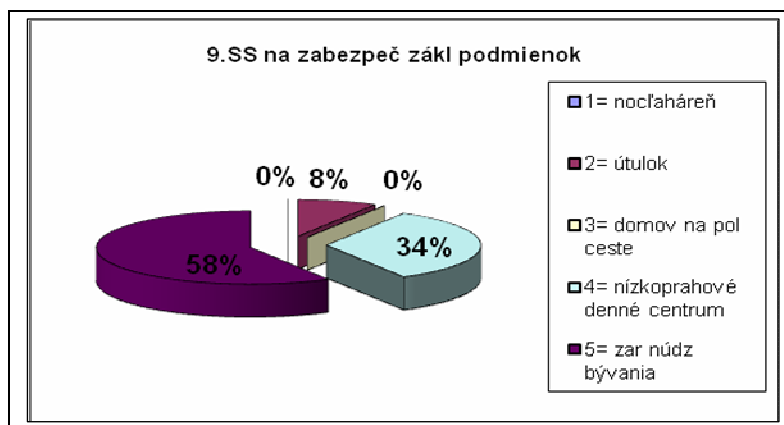
Nemenej dôležitou bola aj časť v dotazníku, kde sme zisťovali skúsenosti so spoluprácou s inštitúciami poskytujúcimi sociálne služby a pomoc. 6 respondentov uviedlo UPSVaR, zvyšok sa nevyjadrilo. Ani jeden neuviedol spoluprácu v tejto oblasti s obcou. Aj z tejto odpovede vyplýva, že väčšina občanov nevie, že v súčasnosti je v kompetencii obce / samosprávy poskytované sociálnych služieb.

Z 30 – tich občanov 31 % uviedlo, že pri zabezpečovaní problému starostlivosti o blízkeho by využili poradenstvo, resp. 25% by využilo opatrovateľskú službu, 20% by hľadalo pomoc v meste, 16% by sa zaujímalo o kompenzácie, 4% by sa zaujímali o umiestnenie v pobytovom zariadení a 4% by nepotrebovali nič.

Súčasťou zisťovania potrieb u občanov, tj. aký typ zariadenia by využili najviac pri zaisťovaní o blízku osobu, až 75% respondentov uviedlo denný stacionár jako najpriateľnejšie riešenie a 25% týždenný. Z uvedeného vyplýva, že občania si plne uvedomujú svoju povinnosť v rodine postarať sa o člena rodiny (zákon o rodine), s možnosťou ale poskytnutia odbornej starostlivosti.

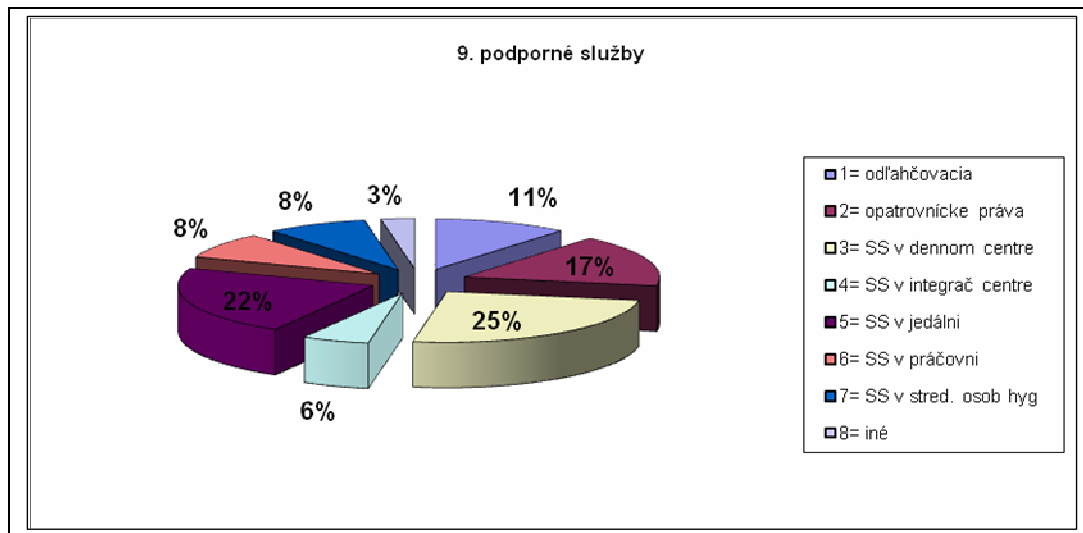
V závere dotazníka sme mali záujem zistiť aký druh zariadenia, resp. služby by využili v prípade problému s bývaním. Až 58% prejavilo o možnosť poskytnutia sociálnej služby v núdzovom bývaní a 34% prejavilo záujem o denné nízkoprahové centrum. V prípade rodín s deťmi by tieto najviac privítali tiež denné nízkoprahové centrum (43%), pričom až 48% potvrdilo osobnú starostlivosť o deti.

V prípade výskytu ťažkej životnej situácie, by sociálnu službu typu prepravná služba využilo 26%, sociálnu službu pre odkázaných, resp. opatrovateľskú službu by využilo 17% alebo 13% osobnú asistenciu alebo požičanie pomôcok. Respondenti opäť potvrdili záujem

osobne sa zúčastniť na starostlivosti o blízku osobu, ale zároveň si uvedomujú potrebu odborného poradenstva a pomoci, hlavne pri zdravotných obmedzeniach.

Taktiež nás zaujímalo, aké podporné sociálne služby by privítali v obci: najvyšší záujem je o poskytovanie služieb v dennom centre (25%) a stravovacej služby (17%), nasleduje opatrovateľská a odľahčovacia služba.

III. IDENTIFIKÁCIA OBLASTÍ V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

3.1 Definovanie okruhov problémov

SWOT analýza je jedným zo základných nástrojov strategického plánovania a rozvoja, používaná sa na hodnotenie silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb, ktoré spočívajú v danom projekte, pláne, ktorého výsledkom je realizácia konkrétneho cieľa.

Základom SWOT analýzy je jasne definovaný jej cieľ a postup krokov, ktoré to majú zabezpečiť. Ak je cieľ jasne definovaný, SWOT analýza sa môže použiť ako manažérska podpora k dosiahnutiu tohto cieľa:

Silné stránky /Strengths/ – interné / vnútorné atribúty / vlastnosti organizácie, ktoré jej môžu napomôcť k dosiahnutiu cieľa,

Slabé stránky /Weaknesses/ - interné / vnútorné atribúty / vlastnosti organizácie, ktoré sťažujú dosiahnutie cieľa,

Príležitosti /Opportunities/ – externé podmienky, ktoré môžu dopomôcť organizácii k dosiahnutiu cieľa,

Ohrozenia /Threats/ – externé podmienky, ktoré môžu sťažiť dosiahnutie cieľa.

Na jednom z prvých pracovných stretnutí v obci boli popísané jednotlivými členmi 4 okruhy problémov:

Okruh 1: Zdravotná starostlivosť

Okruh 2: Možnosti a život mladých rodín v obci

Okruh 3: Seniori

Okruh 4: Prevencia sociálno patologických javov, práca s mládežou

Okruh 5: Terénna sociálna práca

Tieto okruhy boli následne rozdiskutované a k nim boli pridelené cieľové skupiny občanov, ktorých sa týkajú, a to:

- a) CS1 - seniori a zdravotne ťažko postihnutí občania (ich problémy súvisia hlavne so zhoršením zdravotného stavu, mobility a potreby pomoci druhej osoby/ asistencie) .
- b) CS2 – mladé rodiny s deťmi
- c) CS3 - mládež

3.2 SWOT analýza cieľových skupín

A) CS1 - seniori a zdravotne ťažko postihutí občania

Súčasnosť	
Silné stránky (Strengths)	Slabé stránky (Weaknesses)
Interné (vnútorné atribúty) vlastnosti skupiny, ktoré jej môžu pomôcť k dosiahnutiu cieľa	Interné (vnútorné atribúty) vlastnosti skupiny, ktoré sťažujú dosiahnutie cieľa
<ul style="list-style-type: none"> • Zabezpečená opatrovateľská služba na požiadanie • Fungujúci Klub dôchodcov • Možnosť kompenzácií pre seniorov v zmysle zákona č. 447/2008 z úrovne ÚPSVaR • Pozitívny postoj samosprávy k problematike seniorov - záujem z úrovne OcÚ o skvalitňovanie sociálnych služieb pre seniorov • Záujem seniorov o rôzne typy aktivít v obci a okolí • Základné služby v miestnom obchode • Vlastné rehabilitačné centrum pre seniorov 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatok pobytových služieb pre seniorov (pobytové zariadenia na krátkodobý pobyt - denné, týždenné) • Chýbajúci denný stacionár pre dôchodcov v obci • Chýbajúca opatrovateľská služba • Nezabezpečená donáška stravy a stravovania pre seniorov • Chýbajúce zabezpečenie bezbariérovosti vstupu do objektu OcÚ a ďalších obecných objektov • Nedostatočný a nevyhovujúci priestor pre seniorov <ul style="list-style-type: none"> - na stretávanie - na vytváranie nových druhov služieb a aktivít pre seniorov • Chýbajúce zabezpečenie poradenstva a vzdelávania pre užívateľov i poskytovateľov služieb • Nedostatočná spolupráca medzi jednotlivými organizáciami, ktoré sa venujú seniorom v okrese Prešov a Sabinov • Chýbajúca prepravná služba • Neexistujúce možnosti pre seniorov v oblasti vzdelávania sa • Neexistencia denného centra / Rodinného centra • Absentujúca služba v oblasti požičiavania kompenzačných pomôcok • Nedostatočná informovanosť seniorov o poskytovaných službách • Absentuje systém informovanosti o pripravovaných aktivitách pre seniorov a ostatných občanov • Nedostatok finančných prostriedkov na zriaďovanie nových služieb a na doplnenie personálu • Nedostatočná terénna práca a mapovanie potrieb • Absentuje premyslený vzdelávací systém pre ľudí, ktorí pracujú so seniormi, zameraný na zdravotnícke a sociálne služby • Nedostupnosť, resp. nutná mobilita na ambulancie špecializovaných lekárov (interné, denná chirurgia, kardio, rehabilitácia a pod.)
Budúcnosť	
Príležitosti (Opportunities)	Ohrozenia (Threats)
Externé podmienky, ktoré môžu dopomôcť skupine k dosiahnutiu cieľa	Externé podmienky, ktoré môžu sťažiť skupine dosiahnutie cieľa
<ul style="list-style-type: none"> • Zriadenie denného stacionára v objekte MŠ • Zabezpečenie opatrovateľskej služby 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatok finančných zdrojov

<ul style="list-style-type: none"> • Zabezpečenie donášky stravy a stravovania pre seniorov (v objekte ZŠ) • Zabezpečenie bezbariérovosti vstupu do objektu OcÚ a ďalších objektov obce • Rozšírenie priestorov Klubu seniorov aj o Rodičovské centrum (zdieľanie priestorov) • Zabezpečenie poradenstva a vzdelávania pre užívateľov i poskytovateľov služieb (v plánovanom Komunitné centrum) • Zvýšenie mobility seniorov prostredníctvom zriadenia novej prepravnej služby • Integrácia seniorov do komunity • Využiť dostupné finančné zdroje a možnosti financovania so zameraním na seniorov (ESF, granty, VÚC, MPSVaR, MF a pod.) • Využitie možností viac zdrojového financovania aktivít pre seniorov • Overiť poskytovanie adresnej pomoci pri odstraňovaní alebo zmierňovaní sociálnych dôsledkov vo vzťahu k veku v oblastiach: <ul style="list-style-type: none"> - mobility (pohybu, prepravy a orientácie) - komunikácie so spoločenským prostredím v oblasti sebaobsluhy - prác v domácnosti - v oblasti zvýšených výdavkov • Vybudovať informačné siete so zameraním na problematiku seniorov • Zvýšiť dostupnosť jednotlivých typov služieb pre seniorov • Vybudovať Rodinné centrum v obci s kumuláciou využiteľnosti spoločného priestoru s viacerými CS – vzájomné pomáhanie • Vytvoriť sieť pobočiek dobre fungujúceho Klubu dôchodcov s pravidelnými aktivitami (divadlo, športové stretnutia, prednášková činnosť, výlety a pod.) • Skvalitniť sociálne služby prostredníctvom do vzdelania miestnych občanov – zdravotná asistancia, opatrovatelstvo, spoločníčky, dobrovoľníctvo • Príležitosť využiť príklady dobrej praxe zo zahraničia, vrátane výmeny skúseností – nadviazať kontakty s obcou v ČR, resp. PR za účelom aktívnych výmenných stretnutí a kultúrnych podujatí (mikroregióny) • Rozšíriť a skvalitniť ponuku služieb pre seniorov a občanov s ŤZP (asistancia, poradenstvo, vzdelávanie, požičiavanie pomôcok, telefonická služba a pod.) • Rozšírenie ponuky zdravotníckych služieb – potreba zriadenia ortopedickej ambulancie, neurologickej ambulancie, Internej ambulancie, ambulancie kardiológa a diabetológa • Zníženie nákladov spojených s prevádzkou objektu zdravotného strediska zlepšením tepelno-izolačných vlastností objektu 	<ul style="list-style-type: none"> • Apatia a rezignácia seniorov, nezáujem • Legislatíva nekorešpondujúca s reálnymi problémami dôchodcov • Byrokracia a administratívna náročnosť pri žiadosti o poskytnutie príspevku pre seniora • Cenová nedostupnosť služieb pre seniorov v neverejných zariadeniach • Nedostatok pobytových zariadení v blízkosti pôvodného bydliska • Riziko pri spolufinancovaní projektov zo ŠF – zmena podmienok a úhrad NFP • Neochota a neústretosť zainteresovaných subjektov • Nezáujem vlastnej rodiny o riešenie problémov jej člena • Nárast populácie seniorov a ich odkázanosti
--	--

B) CS2 – mladé rodiny s deťmi

Súčasnosť	
Silné stránky (Strengths)	Slabé stránky (Weaknesses)
Interné (vnútorné atribúty) vlastnosti skupiny, ktoré jej môžu napomôcť k dosiahnutiu cieľa	Interné (vnútorné atribúty) vlastnosti skupiny, ktoré sťažujú dosiahnutie cieľa
<ul style="list-style-type: none"> • Záujem o život v komunite • Nárast vekovej kategórie ovplyvňujúcej pozitívny demografický vývoj • Záujem vedenia obce o využitie potenciálu mladých rodín • Existencia materskej škôlky • Existencia základnej školy • Základné služby v obchode 	<ul style="list-style-type: none"> • Chýba Rodinné centrum, resp. miestnosť na stretávanie sa a organizovanie spoločných podujatí • Existujúce bariéry pri vstupoch do objektov (obecny úrad, knižnica, kostol, obchody a pod.) • Neexistujúce a dostupné možnosti pre rodičov na RD/MD v oblasti vzdelávania sa • Nedostatočná informovanosť mladých rodín o dianí v obci, nedostatok podujatí pre mladé rodiny (kultúra, šport, park a pod.) • Nedostatok finančných prostriedkov na zriaďovanie nových služieb (donáška potravín, liekov, opatrovanie detí/ MC a pod.) • Nedostatočná terénna práca (sanácia v rodinách, asistenčná služba v škole a pod.) • Nedostatok chodníkov a bezpečných zón na oddych v obci • Nedostatok oddychových zón, parkov a detských ihrísk • Nedostatok spoločenských podujatí • Dostupnosť zdravotníckych služieb (pediatria, zubná ambulancia, denná chirurgia a pod)
Budúcnosť	
Príležitosti (Opportunities)	Ohrozenia (Threats)
Externé podmienky, ktoré môžu dopomôcť skupine k dosiahnutiu cieľa	Externé podmienky, ktoré môžu sťažiť skupine dosiahnutie cieľa
<ul style="list-style-type: none"> • Využiť dostupné finančné zdroje a možnosti financovania so zameraním na seniorov (ESF, granty, VÚC, MPSVaR, MF a pod.) na vybudovanie rodinného centra a personálneho zabezpečenia • Využitie možností viac zdrojového financovania aktivít pre mladé rodiny s deťmi – využitie malých grantov • Overiť poskytovanie adresnej pomoci pri odstraňovaní alebo zmierňovaní sociálnych dôsledkov v rodinách s deťmi • Vybudovať informačné siete so zameraním na problematiku mladých rodín • Vybudovať Rodinné centrum v obci s kumuláciou využiteľnosti spoločného priestoru s viacerými CS – vzájomné pomáhajúce • Vytvoriť aktivity na podporu rozvoja miestneho divadla, športové stretnutia, prednáškovú činnosť, výlety a pod.) • Skvalitniť sociálne služby prostredníctvom dovedenia miestnych občanov – zdravotná asistancia, opatrovatelstvo, spoločníčky, 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatok finančných zdrojov • Zvyk na inštitucionálne formy pomoci • Pasivita ľudí /malá participácia na riešení problému/ • Sociálna izolácia ľudí aj organizácií /každý sám za seba/

<p>dobrovoľníctvo s využitím miestnej pracovnej sily s možnosťami práce na čiastočný denný pracovný úväzok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vybudovať zelené oddychové zóny v obci • Vytvoriť pravidelné/tradičné aktivity pre mladé rodiny (Deň matiek, Deň otcov, Deň detí, Generačné olympiády, Letné Fintice a pod.) 	
---	--

C) CS3 – Mládež

Súčasnosť	
Silné stránky (Strengths)	Slabé stránky (Weaknesses)
<p>Interné (vnútorné atribúty) vlastnosti skupiny, ktoré jej môžu pomôcť k dosiahnutiu cieľa</p>	<p>Interné (vnútorné atribúty) vlastnosti skupiny, ktoré sťažujú dosiahnutie cieľa</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Narastajúca skupina obyvateľov • Pokrytie internetom • Záujem obce o udržanie tejto skupiny v obci po ukončení štúdia • Záujem o život v komunite • Pozitívny prístup vedenia ZŠ k riešeniu problémov nedostatku voľnočasových aktivít pre mládež 	<ul style="list-style-type: none"> • Chýba Mládežnícke centrum/klub, resp. miestnosť na stretávanie sa a organizovanie voľnočasových podujatí (víkend, prázdniny) • Nedostatok finančných zdrojov na vybavenie a personálne zabezpečenie • Nezáujem skupiny a pasivita • Neschopnosť realizovať aktivity na báze dobrovoľníctva a vlastného rozvoja • Nedostatok externých a interiérových priestorov pre mládež (skate park, ihrisko, čajovňa a i.) • Minimálna aktivita ostatných členov rodiny • Slabá komunikácia s vedením obce a nízka úroveň informovanosti o podujatiach pre mladých • Nezáujem o život „na vidieku“ cez víkend • Nezáujem o divadlo a miestnu knižnicu
Budúcnosť	
Príležitosti (Opportunities)	Ohrozenia (Threats)
<p>Externé podmienky, ktoré môžu dopomôcť skupine k dosiahnutiu cieľa</p>	<p>Externé podmienky, ktoré môžu sťažiť skupine dosiahnutie cieľa</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zriadenie Klubu mladých „U školníka“ v priestoroch ZŠ • Vytvorenie skate-parku • Zriadenie efektívneho komunikačného kanála s využitím web stránok obce a webu ZŠ a obecnej informačnej tabule • Obnovenie divadelného súboru • Vytvorenie pracovného miesta v „ IKT Klube“ • Vytvorenie letných obecných aktivít spojených s brigádami a kultúrnymi podujatiami – výchovnovzdelávacie programy - budovanie parkov a ihrísk, diskotéky, filmové festivaly, vlastná videotvorba – FilmFest, hudobné festivaly – Minitalenty , separovaný zber, náučné trasy, čistenie okolia a pod. • Nadviazanie spolupráce s mládežníckymi organizáciami na SR a v ČR a PR – Program 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatok finančných zdrojov • Zvyk na inštitucionálne formy pomoci • Nezájem CS o zapojenie sa

cezhraničnej spolupráce. • Zvyšovať pozitívnu informovanosť majority o práci mládeže pre obec	
--	--

IV. ZDROJE A ROZPOČET OBCE

4.1 Finančné zdroje

Základom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce (§ 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení), ktorý sa zostavuje na obdobie jedného kalendárneho roka. Pred schválením je rozpočet obce zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia obce vyjadriť; to platí aj o záverečnom účte obce, ako aj o návrhu na vyhlásenie dobrovoľnej zbierky. Prebytky rozpočtu obce možno previesť do mimorozpočtového peňažného fondu obce alebo do rozpočtu obce na ďalší kalendárny rok. Obec vedie účtovníctvo podľa osobitného zákona. (Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve), ročnú účtovnú závierku obce overuje audítor. (Zákon č. 466/2002 Z.z. o audítoroch), audítor overuje aj ďalšie skutočnosti ustanovené osobitným zákonom (napr. zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy).

Postavenie rozpočtu obce, jeho tvorbu a obsah, pravidlá rozpočtového hospodárenia, tvorbu a použitie mimorozpočtových zdrojov, spôsob finančného vyrovnávania medzi obcami, vzťahy k štátnemu rozpočtu a k rozpočtu samosprávneho kraja ustanovuje osobitný zákon (napr. zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy).

Obec okrem štátnych zdrojov, ktoré vyplývajú z legislatívy spravovanej MF SR (% podiel z dane z príjmu obyvateľstva, s počtu obyvateľov žijúcich trvale na území katastra obce) má k dispozícii aj vlastné finančné zdroje, ktoré získava z daní, ktorých výber bol kompetenčne presunutý z MF SR (zástupca štátu) na obce a mestá, z vlastnej podnikateľskej činnosti a z pokút a sankcií.

Kontrolnú činnosť okrem štátom stanovených orgánov (NKÚ a MF SR) vykonáva aj hlavný kontrolór, ktorého postavenie a činnosť sú definované v § 18 zákona č. 369/1990 Zb. Hlavný kontrolór je zamestnancom obce a vzťahujú sa na neho všetky práva a povinnosti ostatného vedúceho zamestnanca podľa osobitného predpisu. Kontrolnú činnosť vykonáva nezávisle a nestranne v súlade so základnými pravidlami kontrolnej činnosti.

Kontrolnou činnosťou sa rozumie kontrola zákonnosti, účinnosti, hospodárnosti a efektívnosti pri hospodárení a nakladaní s majetkom a majetkovými právami obce, ako aj s majetkom, ktorý obec užíva podľa osobitných predpisov, kontrola príjmov, výdavkov a finančných operácií obce, kontrola vybavovania sťažností a petícií, kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov vrátane nariadení obce, kontrola plnenia uznesení obecného zastupiteľstva, kontrola dodržiavania interných predpisov obce a kontrola plnenia ďalších úloh ustanovených osobitnými predpismi.

Granty, štrukturálne fondy – ide o nenávratné finančné príspevky zo zdrojov EÚ, resp. od iných tuzemských a zahraničných donorov, ktorých účelom je zlepšiť prácu samosprávy a zvýšiť kvalitu života v obci/ meste. Štrukturálne fondy v programovacom období 2007 – 2013 svojou výškou zásadným spôsobom zvyšujú finančný potenciál samosprávy a znižujú disparity na území SR a medzi regiónmi v členských krajinách EÚ. Je potrebné si ale uvedomiť, že je nevyhnutné zo strany samosprávy vytvárať podporné nástroje na tvorbu finančných zdrojov v svojom katastri tak, aby postupne nahradili zdroje, ktoré majú dočasný charakter. Štátna politika a dotácie smerujú k tomu, aby finančné prostriedky vytvárané občanmi a subjektmi žijúcimi a pôsobiacimi v katastri obce/mesta ostali v obci na jej hospodársky a sociálny rozvoj.

4.2 Prehľad čerpania rozpočtu obce

P.č.	Ukazovateľ	2007 v tis. SKK	2008 v tis. SKK	2009 v €	2010 v €
1.	Celkový objem finančných prostriedkov obce v rokoch, z toho:	39 312 605,78	41 464 301,24	1 336 182,34	1 355 743,00
1.1.	Rozpočet obce	21 686 389,19	24 094 490,14	742 358,99	705 365,00
1.2.	Granty, dotácie, ŠF a pod. spolu:	17 626 216,59	17 369 811,1	593 823,35	650 378,2
1.2.1.	sociálna terénna práca	416 313,00	157 087,1	6 463,25	20 658,67
1.2.2.	osobitný príjemca, hmotná núdza, školské potreby	878 996,00	697 432,00	26 395,89	32 090,8
1.3.	Iný príspevok (napr. VÚC, MPSVaR,...)	898 717,25	1 383 313,11	49 701,96	5 520,91

Zdroj: OcÚ Šarišské Michaľany

Z rozpočtu obce vyplýva, že vlastný rozpočet, tj. jeho tvorba priamo v obci je cca 52 - 55% a 45 % tvoria granty a dotácie zo ŠF. Z hľadiska porovnávania období 2007 – 2010 je rozpočet približne rovnaký, len v roku 2008 došlo k jeho nárastu, čo bolo spôsobené ekonomickým rastom v celej spoločnosti, výberu daní a príspevku zo ŠF na kanalizáciu a prípravou ekonomiky na prechod na euro (Vláda SR vtedy prijala opatrenie na stabilizáciu cien a kontrolovala infláciu). Rok 2009 bol rozpočet na úrovni roka 2008, čo je značný rozdiel oproti ostatným obciam, u ktorých došlo k výraznému poklesu celkového rozpočtu. Obci sa dlhodobo darí využívať štrukturálne fondy na zvýšenie kvality života jej občanom, hlavne v oblasti rozvoja infraštruktúry, resp. jej rekonštrukcie. Okrem toho každoročne z týchto zdrojov (cca 8 – 10%) išlo na sociálne služby a sociálnu pomoc občanom v sociálnej núdzi. Súčasťou týchto zdrojov boli aj nástroje APTP zo zdrojov UPSVaR Prešov. Roky 2009 a 2010 sú atypické čo do porovnávania, nakoľko išlo o roky , kedy SR prešla na novú menu „ euro“ a taktiež sa na rozpočte roku 2010 prejavil dopad hospodárskej krízy aj na Slovenskú republiku. KPSS obce sa zaoberá sociálnymi službami, tie financovali z vlastného rozpočtu (zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v platnom znení a súčinnosťou od 1.1.2009 preniesol kompetencie na samosprávy), nakoľko na obce a mestá neboli delimitované s finančnými zdrojmi zo strany štátu (podobne ako pri ostatných kompetenciách, napr. stavebné povolenie, evidencia v katastri, overovanie a pod.). Výpadok týchto finančných prostriedkov nahradil štát možnosťou poskytnutia NFP zo štrukturálnych fondov (rekonštrukcie objektov slúžiacich na poskytovanie sociálnych služieb – DSS, stacionáre, komunitné centrá a pod., resp. na mzdy zamestnancom poskytujúcim tieto služby – terénna sociálna práca, opatrovatelky, asistenti, dobrovoľníci, pomocné činnosti apod.) alebo z národných projektov v rámci APTP cez UPSVaR .

Finančné zdroje z grantov a dotácií, resp. ŠF tvoria dlhodobo v obci cca 45% -ný podiel príjmov z celkového rozpočtu obce, čo je nutné brať do úvahy vzhľadom k tomu, že programovacie obdobie je ohraničené rokom 2013 (posledné výzvy) a ich financovaním do roku 2015. Je nutné si uvedomiť, že ak nebudú žiadne iné zdroje po roku 2013 z EÚ bude nutné aktívne spolupracovať hlavne s podnikateľskými subjektami na rozvoji obce, aby bol doplnený výpadok finančných zdrojov. Doteraz obci Šarišské Michaľany poskytoval príspevok na sociálne služby a na rekonštrukciu hlavne dopravnej infraštruktúry PSK, iné činnosti podporované PSK v obci nie sú. Náklady a nároky obyvateľov obce na sociálne služby, vzhľadom k demografickému vývoju a predlžujúcemu sa veku odchodu do dôchodok, budú narastať a preto je nevyhnutné hľadať riešenie, resp. systém ich financovania.

Z odporúčaní analytikov zaoberajúcich sa kvalitou služieb v samospráve a pokrytí potrieb občanov žijúcich na jej území vyplýva, že obec by mala každoročne pri schvaľovaní rozpočtu vyčleniť min. 10% na sociálnu službu a príspevky eliminujúce sociálne vylúčenie a zhoršenie sociálneho postavenia svojich občanov. Minimálne do roku 2015 je nutné takéto zdroje vyčleniť aj v súvislosti s možnosťou zapojenia sa do čerpania ŠF z jednotlivých operčných programov, najmä OP ZaSI a ROP .

V. STRATEGICKÁ ČASŤ

5.1 Všeobecná časť

Vízia

Obec Šarišské Michalany bude efektívne riešiť všetky prípadné nepriaznivé sociálne situácie svojich občanov, sociálne služby budú zabezpečené obcou v spolupráci s akreditovanými subjektami. Služby a programy pre užívateľov budú nastavené tak, aby zohľadňovali ich momentálne potreby a aby významnou mierou pôsobili preventívne v zmysle predchádzania sociálno-patologickým javom a udržiavania komunitného ducha v obci pri zachovaní a upevňovaní rodinných a spoločenských väzieb. Seniori, osoby so zdravotnými problémami, mládež a mladé rodiny s deťmi budú mať možnosť využívať služby a programy pripravované obcou v spolupráci s akreditovanými subjektami a dobrovoľníkmi z obce. V samotnej obci sa budú postupne odstraňovať bariéry pre pohyb v obci.

Globálny cieľ

Zvýšiť dostupnosť, kvalitu a rozšíriť ponuku sociálnych služieb, zlepšiť kvalitu už existujúcich sociálnych služieb a rozšíriť ponuku preventívnych programov pre sociálne skupiny najviac ohrozené vylúčením - seniorov, zdravotne postihnutých, mládež a mladé rodiny s deťmi v obci Šarišské Michalany.

5.2 Priority a opatrenia

Priorita 1: *Zvýšenie kvality a rozšírenie ponuky sociálnych a zdravotných služieb pre seniorov a zdravotne postihnutých v obci Šarišské Michal'any*

Zdôvodnenie:

V súlade s celoslovenskými demografickými trendmi aj obyvateľstvo obce Šarišské Michal'any starne a zároveň sa zvyšuje potreba na špecializovanú starostlivosť aj pre narastajúcu skupinu obyvateľov so zdravotným postihom, čo predstavuje stupňujúce sa nároky na sociálne a zdravotné služby pre túto cieľovú skupinu. Najvhodnejším spôsobom je využitie možnosti zintenzívnenia medzigeneračného dialógu a podpora rodinných väzieb aj z úrovne komunity.

Cieľ 1: Zvýšiť kvalitu a rozšíriť ponuku sociálnych a zdravotných služieb pre seniorov a zdravotne postihnutých

Opatrenia 1.1.: Zriadenie denného stacionára v objekte MŠ

Aktivita 1.1.1.: Spracovanie žiadosti o získanie zdrojov na investičné náklady a zariadenie pre vytvorenie denného stacionára

Aktivita 1.1.2.: Investičné práce a zriadenie denného stacionára v objekte MŠ

Aktivita 1.1.3.: Zaškolenie personálu denného stacionára, vypracovanie programu, schválenie obecným zastupiteľstvom

Opatrenie 1.2.: Zabezpečenie opatrovateľskej služby

Aktivita 1.2.1.: Zabezpečenie donášky stravy

Aktivita 1.2.2.: Zabezpečenie poradenstva pre seniorov

Aktivita 1.2.3.: Zabezpečenie poradenstva a vzdelávania pre užívateľov i poskytovateľov služieb

Opatrenie 1.3.: Vytvorenie podmienok pre zabezpečenie bezbariérovosti v obci

Aktivita 1.3.1.: Identifikácia obecných objektov a spracovanie projektovej dokumentácie na zabezpečenie ich bezbariérovosti

Aktivita 1.3.2.: Realizácia bezbariérových vstupov do obecných objektov

Opatrenie 1.4.: Rozšírenie ponuky zdravotníckych služieb a zníženie nákladov spojených s prevádzkou objektu zdravotníckych služieb

Aktivita 1.4.1.: Spracovanie žiadosti o získanie zdrojov na investičné náklady na rozšírenie priestorov pre zdravotnú starostlivosť

Aktivita 1.4.2.: Spracovanie energetického auditu objektu zdrav. strediska

Aktivita 1.4.3.: Investičné aktivity - rekonštrukcia a rozšírenie objektu zdravotného strediska, zateplenie objektu

Aktivita 1.4.4.: Zabezpečenie medicínskych špecialistov na prácu v ambulanciách

Aktivita 1.4.5.: Zriadenie a prevádzka ambulancií

Priorita 2: Vytvárať podmienky pre komunitné aktivity pre mladé rodiny s deťmi

Zdôvodnenie:

Obec Šarišské Michalany má v posledných rokoch stabilný nárast počtu mladých rodín. Z demografického hľadiska je pre obec dôležité podporovať tento pozitívny trend aj na úrovni vytvárania špecializovaných programov a služieb pre túto cieľovú skupinu, ktoré zaručia uprednostňovanie vidieckeho spôsobu života a perspektívu dlhodobého začlenenia sa do komunity mladých rodičov a neskôr aj ich detí. Ide o predpoklad a perspektívu tvorby a udržania zdravej a solidárnej vidieckej komunity.

Cieľ 2: Vytvárať podmienky pre komunitné aktivity pre mladé rodiny s deťmi

Opatrenia 2.1.: Rozšírenie priestorov v Klube seniorov o Rodičovské centrum

Aktivita 2.1.1.: Spracovanie žiadosti o získanie zdrojov na investičné náklady a zariadenie pre vytvorenie Rodičovského centra

Aktivita 2.1.2.: Investičné práce a zriadenie RC v spoločných priestoroch s Klubom seniorov

Aktivita 2.1.3.: Zaškolenie personálu Rodičovského centra, vypracovanie programu, schválenie obecným zastupiteľstvom

Aktivita 2.1.4.: Zabezpečenie poradenstva a vzdelávania pre užívateľov i poskytovateľov služieb v plánovanom Rodičovskom centre

Priorita 3: Prevencia sociálno-patologických javov, práca s mládežou

Zdôvodnenie:

Zriadenie Klubu mládeže je dôležitým predpokladom pre tvorbu voľnočasových programov a zvyšovania ponuky alternatívnych programov pre mládež v obci. Zriadenie pružných komunikačných kanálov v komunite je nástrojom slúžiacim na podporu tvorby svojpomocných programov v rámci činnosti Klubu mládeže, ale aj ostatných aktívnych skupín (Klub seniorov, ZŠ, Rodičovské centrum).

Cieľ 3: Vytvárať podmienky pre komunitné aktivity pre mládež

Opatrenie 3.1.: Zriadenie Klubu mladých „U školníka“ v priestoroch ZŠ

Aktivita 3.1.1.: Identifikovanie lídra, štruktúra a založenie MVO

Aktivita 3.1.2.: Identifikovanie zdrojov financovania a realizácia programov Klubu mladých

Opatrenie 3.2.: Vytvorenie skate-parku

Aktivita 3.2.1.: Spracovanie technického návrhu na zriadenie multifunkčného ihriska za ZŠ

Aktivita 3.2.2.: Vybudovanie multifunkčného ihriska so spracovaným prevádzkovým poriadkom

Aktivita 3.2.3.: Prevádzkovanie multifunkčného ihriska

Opatrenie 3.3.: Vytvorenie efektívneho a pružného komunikačného kanála

Aktivita 3.3.1.: Pravidelný up-grade web stránky

Aktivita 3.3.2.: Prepojenie web obce a web školy s ponukou aktivít

Aktivita 3.3.3.: Využívanie obecnej nástenky s ponukou aktivít

Opatrenie 3.4.: Obnovenie divadelného súboru

Aktivita 3.4.1.: Využitie telocvične na skúšky obnoveného divadelného súboru

Aktivita 3.4.2.: Pravidelné skúšky a príležitostné predstavenie divadelného súboru v amfiteátri za ZŠ

VI. AKČNÝ PLÁN

Príloha č. 2

VII. MONITOROVANIE A HODNOTENIE KPSS

Plnenie zámerov, cieľov a opatrení, ktoré vyplývajú z Komunitného plánu sociálnych služieb obce, bude hodnotené na zasadnutí obecného zastupiteľstva 1x ročne, vždy v mesiaci október bežného roku.

Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie.

Záver

Komunitný plán sociálnych služieb obce Šarišské Michalčany je výsledkom spolupráce objednávateľa (obec Šarišské Michalčany), OZ Partnerstva sociálnej inklúzie subregiónu Šariš a občanov, ktorí sú prijímateľmi sociálnych služieb. Plán bol pripravovaný na základe stretnutí riadiacej skupiny, resp. pracovnej skupiny, individuálnych konzultácií, spoločných dialógov, partnerstva a kooperácie.

Plánovanie sociálnych služieb v obci, je priebežný proces. Komunitný plán sociálnych služieb je prvý výstup, ktorý je potrebné priebežne aktualizovať v súvislosti s meniacou sa situáciou v sociálnej oblasti. Menšie obce alebo malé mesta nemôžu mať kapacitu na poskytovanie širokej škály sociálnych služieb pre rôzne cieľové skupiny. Je preto vhodné hľadať možnosti regionálnej spolupráce s ďalšími samosprávami a vytvoriť podmienky, aby mohli začať pôsobiť v obci aj pobočky poskytovateľov z okolia a vytvoriť tak dostupnosť týchto služieb občanom obce.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

1. PHSR obce Šarišské Michaľany
2. www.saris.eu
3. www.sarisskemichalany.sk
4. www.obce.sk

ZOZNAM PRÍLOH

1. Dotazník
2. Akčný plán